36 de ani
BURSA
ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI
presă independentă

Vineri, 13 noiembrie 2026, nr. 217 (8212), anul XXXVI
12 pagini

■ Arabia Saudită și Turcia pregătesc investiții în parcuri eoliene de 3.000 MW PAGINA 2
■ BURSELE LUMII / Piețele din Europa, la maxim record PAGINA 2
■ PIAȚA MONETARĂ / Dobânda la depozitele overnight a scăzut la 5,77% PAGINA 4
■ One United Properties - livrări record, venituri amânate spre 2027 PAGINA 9
■ Obezitatea: doar 27% dintre persoanele diagnosticate prezintă probleme de sănătate asociate bolii PAGINA 10
■ „Închisoarea matrimonială" din Biertan atrage atenția presei internaționale PAGINA 10
■ Companiile chineze de AI încearcă să își asigure accesul la cipurile Nvidia din străinătate, de teama unor noi restricții impuse de SUA PAGINA 12

GRAM AUR = 611,8686 RON | **FRANC ELVEȚIAN = 5,7938 RON** | **EURO = 5,3459 RON** | **DOLAR = 4,8155 RON**

Dobânzile ridicate şi inflaţia amplifică incapacitatea de plată a gospodăriilor vulnerabile din SUA

Datoria totală a gospodăriilor din Statele Unite a înregistrat un nou record la sfârșitul trimestrului al treilea din 2026, de 19,11 trilioane de dolari, după o creștere cu 1,8% (334 miliarde de dolari) față de trimestrul precedent, conform ultimului raport de la Federal Reserve Bank of New York (vezi graficul 1).

CĂLIN RECHEA

Soldul creditului a crescut cu 520 de miliarde de dolari față de aceeași perioadă a anului precedent și depășește 5 trilioane de dolari comparativ cu perioada pre-pandemică de la finele anului 2019.

Creșterea anuală a datoriilor populației din SUA s-a accelerat până la 2,8% în T3 2026, de la 2,1% în trimestrul precedent, în condițiile în care creditul ipotecar și-a accelerat creșterea anuală până la 2,3% de la 1,4%, iar creditul acordat pe carduri și-a temperat creșterea anuală până la 4,2%, de la 4,5%.

Soldul creditului acordat pe carduri a crescut cu 22 de miliarde în al treilea trimestru al anului, până la 1.263 trilioane, iar avansul față de aceeași perioadă a anului trecut a fost de 54 de miliarde de dolari.

O analiză a economiștilor de la FRBNY arată că dinamica creditului negarantat dezvăluie o vulnerabilitate structurală accentuată în rândul populației cu venituri reduse, reflectată prin divergența dintre rata restanțelor de peste 90 de zile.

(continuare în pagina 4)

Olanda, Danemarca, Islanda - ţările cu cele mai bune sisteme de pensii

● Olanda ocupă primul loc în 2026, cu un scor de 85,8 ● Doar șase sisteme de pensii din lume au obținut cel mai ridicat calificativ în domeniu ● SUA se situează pe locul al 33-lea la nivel mondial ● Singapore - pe primul loc în Asia

Pe măsură ce populațiile îmbătrânesc, iar oamenii petrec tot mai mulți ani la pensie, sistemele de pensii se confruntă cu o provocare tot mai mare: asigurarea securității financiare a pensionarilor, menținând, în același timp, sustenabilitatea pentru generațiile viitoare.

Visualcapitalist.com prezintă un clasament realizat pe baza indicelui global al sistemelor de pensii "Marsh CFA Institute Global Pension Index 2026", care a evaluat 55 de sisteme de venituri pentru pensionari la nivel mondial. Fiecare sistem a fost analizat pe baza a trei criterii: adecvare (40%), sustenabilitate (35%) și integritate (25%). Împreună, acești indicatori evaluează beneficiile de pensionare, reziliența financiară pe termen lung și calitatea guvernanței sistemelor de pensii.

A.V.

(continuare în pagina 8)

Dincolo de ridicolul unei "interdicţii prezidenţiale"

Cornel Codiță

De ce i s-a năzărît lui Nicușor Dan că rolul lui Trahanache, zis Titirică intră-n oo, este cel care îl pune în valoare și îi afirmă cît mai bine autoritatea instituțională, este greu de înțeles. Speculațiile psihologiei obișnuite ne trimit la vreun complex de inferioritate rămas netratat până la vîrsta aceasta, a maturității, la o hiper iritabilitate față de atitudini adversative, la cine știe ce alte complicate meandre ale inconștientului sau ale conștientului refulat.

Președintele României s-a înc runtat la camerele de luat vederi și, în văzul a cîtorva zeci de mii de telespectatori (cîți ori fi fost nu știe nimeni!), a anunțat interzicerea accesului la conferințele sale de presă, de la Palatul Cotroceni, a unui ziarist. Cu nume și prenume. Unul singur! Faptul că titularul din foișor trăiește cea mai mare parte a timpului într-o lume a sa, care are prea puține tangențe cu lumea noastră și a milioanelor de cetățeni ai României, nu este o noutate. După episodul recent, însă, este cazul să ne îngrijorăm. Adînc. Dacă un om pe umeri căruia stă răspunderea unor complexe și grele decizii privind apărarea și securitatea României, politica sa internațională, apărarea atributelor statale esențiale, începînd cu Suveranitatea, gestiunea macro a echilibrelor instituționale în sistemul de guvernare, poate da frîu umorilor sale, în fața tuturor, fără nici un control logic și fără nici un semn că ar înțelege "grozăvia" pe care o face, atunci...! Atunci, este cazul să ne întrebăm dacă n-ar fi cazul să modificăm Constituția României și să introducem și noi un amendament de genul celui din Constituția Americană (Amnd 25).

(continuare în pagina 8)

Statul se împrumută sub inflaţia de 6,94%, pe seama economisitorilor şi a Pilonului II

Ilustrație concepută de MAKE

Rata anuală a inflației a crescut în octombrie la 6,94% și a trecut peste dobânzile cu care statul se împrumută: cine i-a împrumutat bani statului în februarie 2025 a pierdut deja 2,7% din puterea de cumpărare, iar cine îl împrumută acum pierde dacă inflația rămâne peste dobândă.

De unde vine creşterea inflaţiei din octombrie?

Rata anuală a inflației a crescut a doua lună la rând: 6,17% în august, 6,61% în septembrie și 6,94% în octombrie 2026, potrivit Institutului Național de Statistică (INS). Prețurile de consum au crescut cu 0,82% într-o singură lună.

Jumătate din scumpirea lunii octombrie vine din trei grupe de produse care au, împreună, 18% din coșul de consum. Calculul BURSA, pe ponderile INS: combustibilii, cu o scumpire de 2% într-o lună, au adus 0,17 puncte procentuale; energia electrică, gazele și încălzirea centrală, cu 2,15%, au adus 0,14 puncte; legumele, cu 3,34%, au adus 0,11 puncte. Cele trei grupe au adus astfel 0,42 puncte din cele 0,82.

Restul coșului s-a scumpit în ritm de două ori mai mic. Inflația de bază, din care INS scoate legumele, fructele, ouăle, combustibilii, energia electrică și produsele cu prețuri reglementate, a fost de 0,48% în octombrie.

Combustibilii explică peste un sfert din inflația anuală. Motorina s-a scumpit cu 43,45% într-un an, din care 2,99% numai în octombrie, iar benzina cu 32,91%. Cu ponderea lor în coș, combustibilii au adus aproximativ 1,9 puncte procentuale din cele 6,94.

Ce evenimente au dus la aceste scumpiri?

INS calculează rata anuală comparând prețurile din octombrie 2026 cu cele din octombrie 2025. În rata anuală intră, astfel, toate scumpirile din ultimele douăsprezece luni, iar printre cauzele ei se află și evenimente petrecute cu luni în urmă.

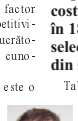
Majorarea accizelor la carburanți de la 1 ianuarie 2026 face parte din scumpirea motorinei și a benzinei din ultimul an, după cum a relatat presa. Efectul majorării rămâne în rata anuală până în decembrie. **(F.G.)**

(continuare în pagina 3)

Factura la energie omoară industria manufacturieră

Costul energiei este, de câțiva ani, principalul factor care erodează competitivitatea industriei prelucrătoare românești. Faptul este cunoscut.

Ceea ce nu se cunoaște este o estimare clară a riscului care se transformă în pierdere certă, respectiv cât din industrie poate dispărea dacă această presiune pe preț continuă. La guvern nu s-a făcut o estimare, așa încât încere să deschid drumul.

VALENTIN M. IONESCU

Ca să fac demonstrația, am ales 18 ramuri industriale cu două digite în Cod CAEN rev.3. Mai întâi prezint datele statistice și apoi explic ce se poate face, iar la sfârșit prezint pe scurt metodologia.

Impactul asupra costurilor de producţie în 18 ramuri industriale selectate la două digite din Codul CAEN rev.3

Tabelul 2 prezintă ponderea inițială a energiei (electricitate + gaze/combustibili) în totalul costurilor de producție (consum intermediar + cheltuieli cu personalul, derivată din Conturile Naționale CON111K și statistica energetică IND112A (consumul final de energie electrica din industrie), creșterea totală a costurilor de producție generată de scumpirea energiei și noua pondere a energiei în costuri în septembrie 2026:

(continuare în pagina 11)